GOD OPENT DE WEG NAAR ZIJN HUIS

Lezen:
Ezra 1:1-6

Inleiding

Ezra 1 begint met een verrassende wending. Het volk van Juda leeft niet in vrijheid, maar als vreemdeling in het rijk van Perzië. Jeruzalem ligt achter hen en het huis van de HEERE is verwoest. Toch lijkt de toekomst van Gods volk niet veelbelovend. Dan gebeurt er iets wat niemand op eigen kracht had kunnen bewerken: Kores, de koning van Perzië, geeft toestemming om naar Jeruzalem terug te keren en de tempel te herbouwen.

De schrijver laat meteen zien Wie daarachter staat. Niet Kores is uiteindelijk de hoofdpersoon, maar de HEERE. Hij volbrengt Zijn woord, Hij verwekt de geest van Kores en Hij beweegt ook de harten van mensen uit Juda en Benjamin, van priesters en Levieten. In deze verzen zien wij hoe God Zijn beloften uitvoert, zelfs door een heidense koning heen. Tegelijk klinkt de vraag: hoe reageert u wanneer God een weg opent? En bent u bereid om daadwerkelijk op weg te gaan en mee te bouwen aan Zijn dienst?

Bijbelstudie

Ezra begint met een tijdsaanduiding: “In het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzië.” Dat lijkt een zakelijke mededeling, maar het is meer dan dat. Een nieuwe koning betekent een nieuwe situatie. Kores heeft macht over een groot rijk. Voor de ballingen kan zijn regering onzekerheid oproepen. Wat zal deze koning doen? Zal hij streng zijn, of juist ruimte geven? De tekst maakt duidelijk dat de beslissende factor niet de wisseling van de macht op aarde is, maar Gods leiding daarboven.

“Opdat volbracht wierd het woord des HEEREN” is de sleutelzin van dit gedeelte. Wat er gebeurt, is geen toevallige politieke ontwikkeling. De HEERE blijft trouw aan Zijn woord. Ook wanneer Zijn volk jarenlang moet wachten, verliest Zijn belofte niets van haar kracht. De omstandigheden kunnen donker zijn, maar Gods plan staat vast. Dat is een belangrijke bemoediging voor de kerk en voor iedere gelovige afzonderlijk. De HEERE is niet afwezig wanneer Zijn werk klein lijkt of wanneer Zijn kinderen moeten wachten.

Vervolgens lezen wij dat de HEERE de geest van Kores verwekte. Kores laat een boodschap uitgaan door zijn hele koninkrijk, zowel mondeling als schriftelijk. De koning spreekt met groot gezag. Hij zegt dat de HEERE, de God des hemels, hem alle koninkrijken der aarde heeft

gegeven. Ook zegt hij dat de HEERE hem heeft bevolen om in Jeruzalem een huis te bouwen.

Opvallend is dat Kores, een heidense machthebber, de Naam van de God van Israël gebruikt. Hij erkent dat zijn macht hem niet uit zichzelf toekomt. De tekst beschrijft hem niet als iemand die tot het volk van God behoort. Wij moeten daarom niet meer in zijn woorden leggen dan er staat. Wel is duidelijk dat God hem gebruikt voor een taak die van groot belang is voor Zijn volk en voor Zijn dienst. De HEERE kan koningen en machthebbers inzetten om Zijn voornemen uit te voeren, ook wanneer zij Hem niet dienen zoals Zijn volk dat behoort te doen.

Dat geeft een nuchtere kijk op menselijke macht. Politieke leiders hebben verantwoordelijkheid en kunnen grote invloed uitoefenen, maar zij staan niet boven Gods regering. De HEERE bestuurt de geschiedenis. Hij kan een gesloten deur openen door middelen die wij niet verwachten. Dat betekent niet dat wij mensen of ontwikkelingen kritiekloos moeten verheerlijken. Wel mogen wij leren om in de gebeurtenissen niet alleen menselijke beslissingen te zien, maar ook Gods hand te zoeken.

Het doel van Kores' besluit is helder: het huis van de HEERE moet in Jeruzalem worden gebouwd. Het gaat dus niet alleen om terugkeer naar een oude woonplaats. Het hart van de zaak is de eer van God en de herstelling van Zijn dienst. Jeruzalem is niet slechts een vaderland waarnaar men heimwee heeft. Daar staat het huis dat aan de HEERE gewijd is. De terugkeer krijgt betekenis doordat het volk opnieuw rondom de dienst van God wordt verzameld.

De oproep van Kores is ruim: "Wie is onder ulieden van al Zijn volk?" Iedereen uit het volk die wil gaan, krijgt de gelegenheid. Daarbij klinkt de wens: "Zijn God zij met hem." Dat is meer dan een beleefde afscheidsgroet. De reis naar Jeruzalem zal inspanning, onzekerheid en offers vragen. Wie gaat, heeft de nabijheid en zegen van God nodig. De weg van gehoorzaamheid is nooit alleen een menselijke onderneming.

De koning geeft vervolgens een duidelijke opdracht: de terugkerenden moeten het huis van de HEERE bouwen. Het initiatief komt van God, maar Hij schakelt mensen in. Zij moeten vertrekken, bouwen en bijdragen. Gods werk maakt menselijke verantwoordelijkheid niet overbodig. Integendeel, wanneer God een weg opent, worden mensen geroepen om daarin te gaan.

Niet iedereen vertrekt. Vers 4 spreekt over degenen die achterblijven in de plaatsen waar zij als vreemdelingen wonen. Zij worden niet veroordeeld omdat zij blijven. Wel krijgen zij een taak. Zij moeten de vertrekkenden ondersteunen met zilver, goud, bezittingen en dieren. Daarnaast wordt gesproken over een vrijwillige gave voor het huis van God. Zo krijgt ieder een plaats: sommigen gaan, anderen blijven en helpen. Niet iedereen dient op dezelfde manier, maar niemand hoeft onverschillig te blijven.

Daarmee houdt dit gedeelte ons een spiegel voor. In Gods gemeente zijn verschillende roepingen en mogelijkheden. De een wordt geroepen om daadwerkelijk op weg te gaan en verantwoordelijkheid te dragen. Een ander blijft op zijn plaats, maar kan door gebed, middelen,

tijd of praktische hulp het werk van God ondersteunen. Het gaat niet om de vraag wie het meest zichtbaar is, maar of ieder doet wat God hem geeft te doen.

Vers 5 beschrijft vervolgens de reactie van het volk. De hoofden der vaderen, de priesters en de Levieten maken zich op. Maar het blijft niet bij de leiders. Ook ieder van wie God de geest verwekt, trekt op. De schrijver legt opnieuw de nadruk op Gods werk in het innerlijk van mensen. Zij komen niet alleen in beweging door een koninklijk bevel of door groepsdruk. God werkt in hun hart, zodat zij bereid worden om te gaan.

Dat is een wezenlijk onderscheid. U kunt iemand uiterlijk tot activiteit aansporen, maar alleen God kan gewilligheid geven. Wanneer mensen zich inzetten voor de dienst van de HEERE, is dat nooit reden tot zelfverheffing. Het is genade wanneer God een mens beweegt tot gehoorzaamheid. Tegelijk blijft de oproep ernstig: als God u roept, mag u zich niet verschuilen achter afwachten of gemakzucht.

Ten slotte lezen wij dat de omwonenden de handen van de terugkerenden versterken. Zij geven kostbaarheden, dieren en andere bezittingen. De uitdrukking “sterkten hunlieder handen” laat zien dat hulp bedoeld is om het werk werkelijk mogelijk te maken. Het bouwen van Gods huis is geen zaak van woorden alleen. Er zijn concrete offers nodig.

Deze verzen leren ons dat Gods trouw en menselijke gehoorzaamheid bij elkaar horen. De HEERE volbrengt Zijn woord. Hij bestuurt koningen, beweegt harten en opent wegen. Maar Hij roept ook mensen om te gaan, te bouwen en te geven. Daarom is de juiste reactie geen passiviteit, maar gehoorzame beschikbaarheid. Waar ziet u in uw eigen leven dat God deuren opent? En waar vraagt Hij van u om de handen van anderen te versterken?

Gespreksvragen

1. Waarom is de zin “opdat volbracht wierd het woord des HEEREN” zo belangrijk voor het begrijpen van dit gedeelte?
2. Wat leert het optreden van Kores u over Gods regering over menselijke machthebbers?
3. Welke betekenis heeft het bouwen van het huis des HEEREN voor de terugkeer van het volk?
4. Waarom is het belangrijk dat de tekst zowel over gaan als over achterblijven spreekt?
5. Wat betekent het dat God de geest van Kores en van de terugkerenden verwekte?
6. Welke vormen van ondersteuning ziet u in vers 4 en vers 6?
7. Waarin wordt u persoonlijk aangesproken door de oproep om de handen van anderen te versterken?
8. Hoe kunnen wij voorkomen dat wij Gods leiding erkennen, maar zelf toch passief blijven?